ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Аспірантура	Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Кафедра	МККП	Рік навчання	1
Галузь знань	В Культура , мистецтво та гуманітарні науки	Вид дисципліни	Вибіркова
Спеціальність	В1 Аудіовізуальне мистецтво та медіа виробництво ОНП Аудіовізуальне мистецтво та виробництво	Семестр	2

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАКТИКИ ВІЗУАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Семестр 2 (весна 2026-2027 н.р.)

Викладач
E-mail
Заняття 22 лекцій +8 сем. = 30 год
.
Адреса Дистанційно

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є офф-лайн та он-лайн комунікація через електронні листи і тільки у робочі дні. Умови листування: 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено — Актпрвізком.); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається — анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_ завдання. Розширення: текст — doc, docx, ілюстрації — PowerPoint.* Окрім виконаних завдань самостійної роботи, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані в classroom дисципліни.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна не має обов'язкових передумов для вивчення.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Скляренко, Н. В. (2023). Візуальні комунікації в дизайні: динамічні концепції сталого розвитку. Вежа-Друк. https://lib.lntu.edu.ua/uk/147258369/13657

2. Скляренко, Н. В. (2024). Візуальні комунікації в дизайні: методичні вказівки до виконання самостійної роботи для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Луцький національний технічний університет. https://lib.lntu.edu.ua/uk/147258369/20945

3. Колесник, Н. Є., Васильєва, К. В., Куниця, Г. В., & Погосьян, Д. Р. (2024). Методичні рекомендації до організації самостійної/індивідуальної роботи з обов'язкової освітньої компоненти «Дизайн візуальних комунікацій» для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Житомирський державний університет імені Івана Франка. https://eprints.zu.edu.ua/42201/

4. Колесник, Н. Є., Шостачук, Т. В., & Максимчук, А. П. (2024). Мультимедійні технології в дизайні: теорія та практика. Наука і техніка сьогодні, (36), 641–652. https://eprints.zu.edu.ua/40965/

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Додаткові навчальні матеріали, слайди, ілюстрації тощо можна запропонувати переглянути за посиланням (спеціальні навчальні сервіси у мережі Інтернет та групах у ФБ «Про АРТ: дизайн, архітектура, театр, кіно», «Новини ХДАДМ»).

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот для конспекту, ручка. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістювиходу до мережі Інтернет. Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою дисципліни є формування в аспірантів системного розуміння сучасних теоретичних і практичних проблем візуальних комунікацій, поглиблення знань про закономірності створення, функціонування та інтерпретації візуальних повідомлень у сучасному соціокультурному, мистецькому і цифровому середовищах, а також розвиток здатності критично аналізувати актуальні комунікаційні практики, оцінювати вплив технологічних інновацій на візуальну культуру та застосовувати відповідні методологічні підходи у власних наукових дослідженнях.

Завдання дисципліни: поглибити теоретичні знання про сучасні концепції, принципи та закономірності візуальних комунікацій, їхній зв'язок із мистецтвом, дизайном, медіа та соціокультурними процесами; проаналізувати актуальні тенденції практики візуальних комунікацій, зокрема розвиток цифрового дизайну, мультимедійних форматів, інтерактивних середовищ, трансмедійних комунікацій і нових форм візуального представлення інформації; сформувати навички критичного аналізу візуальних повідомлень з урахуванням їхньої семантики, композиційної організації, естетичних характеристик, культурного контексту, цільової аудиторії та комунікаційного впливу; розкрити вплив сучасних технологій на створення та поширення візуального контенту, зокрема застосування штучного інтелекту, алгоритмічних систем і цифрових платформ у практиці візуальних комунікацій; сприяти інтеграції теоретичних знань і практичного досвіду через дослідження актуальних кейсів, порівняльний аналіз візуальних стратегій і критичне осмислення професійних практик у сфері мистецтва, дизайну та медіа; сформувати навички академічної комунікації — аргументованого представлення результатів аналізу, участі у фахових дискусіях, підготовки наукових текстів і презентації результатів дослідження відповідно до принципів академічної доброчесності.

Дисципліна формує загальна та спеціальні (фахові) компетентності:

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК3. Здатність працювати в міжнародному контексті.
ЗК4 Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
ЗК 5 Здатність використовувати обґрунтовану методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва та у викладацькій практиці.
ЗК 6 Здатність використовувати комп'ютерні системи та штучний інтелект для наукової, творчої діяльності з дотриманням норм та принципів академічної доброчесності

ЗК 7 Здатність вільно державною та основами іноземних мов для дослідження наукових проблем та оприлюднення результатів досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.
ЗК8 Здатність розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні проєкти, які дають можливість створити нове цілісне знання та професійну практику
СК1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва та дотичних до неї міждисциплінарних напрямах і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з аудіовізуального мистецтва та виробництв та суміжних галузей
СК2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.
СК3. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва українською та іноземною мовами, розуміння іншомовних наукових текстів.
СК4. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва та дотичні до неї міждисциплінарні проєкти, лідерство під час їх реалізації.
СК5. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва, оцінювати сучасний стан і тенденції розвитку аудіовізуальної сфери..
СК6. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

ПРН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з аудіовізуального мистецтва та виробництва, отримання нових знань та здійснення інновацій.
ПРН2. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу та прикладних досліджень проблем аудіовізуального мистецтва та виробництва, наявні літературні дані; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого інтелектуального та соціокультурного контекстів.
ПРН3. Критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті всього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.
ПРН4. Планувати і виконувати теоретичні дослідження у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва та з дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного інструментарію та дотриманням норм професійної та академічної етики.
ПРН5. Розуміти загальні принципи та методи дослідження аудіовізуального мистецтва та виробництва, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва та у викладацькій практиці.
ПРН6. Використовувати сучасні програмні продукти для пошуку, обробки, аналізу, репрезентації наукової інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.
ПРН7. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми аудіовізуального мистецтва та виробництва державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.
ПРН8. Розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні проєкти, які дають можливість створити нове цілісне знання та професійну практику і розв'язувати значущі наукові проблеми аудіовізуального мистецтва та виробництва з врахуванням соціальних, економічних та правових аспектів.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна вивчається упродовж 2 семестру / 1-й курс / 3 кредити ECTS, навчальних годин, в тому числі 22 годин — лекційних, 8 годин — семінарських, та 60 годин — самостійної роботи). Дисципліна містить 2 модулі, що складаються із 11 тем. Форма контролю: диф. Залік

Модуль 1.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом лекційних та семінарських занять. На під час самостійної роботи здобувач закріплює лекційний матеріал. Самостійна робота здобувача спрямована на закріплення знань та набутих вмінь. Зміст самостійної роботи складає пошук додаткової інформації та її аналіз. Навчально-методичне забезпечення і консультування самостійної роботи здійснюється на основі нормативних документів ХДАДМ.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є диф. залік. Для отримання оцінки з диф.заліку достатньо пройти рубіжний етап контролю та поточні перевірки процесу самостійної роботи.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

<table>
<tr><th>Національна</th><th>Бали</th><th>ECTS</th><th colspan="2">Диференціація А (внутрішня)</th><th>Національна</th><th>Бали</th><th>ECTS</th></tr>
<tr><td rowspan="3">відмінно</td><td rowspan="3">90–100</td><td rowspan="3">A</td><td>A+</td><td>98–100</td><td rowspan="2">Задовільно</td><td>64–74</td><td>D</td></tr>
<tr><td>A</td><td>95–97</td><td>60–63</td><td>E</td></tr>
<tr><td>A-</td><td>90–94</td><td>Незадовільно</td><td>35–59</td><td>FX</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Добре</td><td>82–89</td><td>B</td><td colspan="2" rowspan="2"></td><td rowspan="2">Незадовільно (повторне проходження)</td><td rowspan="2">0–34</td><td rowspan="2">F</td></tr>
<tr><td>75–81</td><td>C</td></tr>
</table>

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять необхідно вимкнути звук мобільних телефонів як здоучам, так і

викладачу. Вітається власна думка з теми заняття, аргументоване відстоювання позиції.
У разі відрядження, хвороби тощо викладач має перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю зі здобувачами.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНОСТІ

Пропускати заняття без поважних причин недопустимо (причини пропуску мають бути підтверджені). Запізнення на заняття не вітаються. Якщо здобувач пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та на наступному занятті відповісти на ключові питання.

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Можливість зарахування підчас накопичення балів результатів неформальної освіти (курси, тренінги, сертифікати) з обов'язковим документальним підтвердженням.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях, при складанні заліку тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю помічено списування, здобувач втрачає право отримати бали за тему. Якщо це відбулось в процесі заліку — здобувач вищої освіти отримує тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю.

Корисні посилання: https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya- akademichna-dobrochesnist-325783.html
https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/

Весняний семестр
Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади та сучасні парадигми візуальних комунікацій

Тема 1.Візуальні комунікації в сучасному соціокультурному просторі: поняття, функції та закономірності розвитку.

Тема 2.Теоретичні концепції та методологічні підходи до дослідження візуальних комунікацій.

Тема 3. Семіотика, візуальна мова та механізми формування значень у комунікаційному повідомленні.

Тема 4.Візуальна культура та трансформація способів сприйняття й інтерпретації інформації в цифрову добу.

Тема 5.Візуальні комунікації в контексті міжкультурної взаємодії, ідентичності та соціальних змін.

Тема 6. Критичний аналіз візуальних повідомлень: репрезентація, ідеологія, стереотипи та етика візуального образу.

Змістовий модуль 2. Інноваційні практики та технологічні трансформації візуальних комунікацій

Тема 7.Сучасні практики графічного та комунікаційного дизайну: концепції, стратегії й авторські підходи.

Тема 8. Цифрові платформи, мультимедійність та інтерактивність у системі сучасних візуальних комунікацій.

Тема 9. Штучний інтелект і генеративні технології: нові можливості та проблеми створення візуального контенту.

Тема 10. Трансмедійні комунікації та візуальна взаємодія в мережевому й інформаційному середовищі.

Тема 11. Методи аналізу та оцінювання ефективності сучасних практик візуальних комунікацій: дослідницькі кейси й перспективи розвитку.

РОЗКЛАД КУРСУ

Весняний семестр

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
	Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади та сучасні парадигми візуальних комунікацій					
Згідно розкладу	1	Лекція.	Тема 1: Візуальні комунікації в сучасному соціокультурному просторі: поняття, функції та закономірності розвитку.		Перевірка завдання Самостійної роботи	5
Згідно Розкладу	2	Лекція	Тема 2.Теоретичні концепції та методологічні підходи до дослідження візуальних комунікацій.	2	Перевірка завдання самостійної роботи	5,5
Згідно Розкладу	3	Лекція	Тема 3. Семіотика, візуальна мова та механізми формування значень у	2	Перевірка завдання самостійної роботи	5,5

			комунікаційно му повідомленні. .			
Згідно розкладу	4	Лекція +сем.	Тема 4.Візуальна культура та трансформація способів сприйняття й інтерпретації інформації в цифрову добу.	2+2	Перевірка завдання самостійної роботи	5,5
Згідно Розкладу	5	Лекція +сем.	Тема 5.Візуальні комунікації в контексті міжкультурної взаємодії, ідентичності та соціальних змін.	2+2	Перевірка завдання самостійної роботи	5,5
	6	Л	Тема 6. Критичний аналіз візуальних повідомлень: репрезентація, ідеологія, стереотипи та етика візуального образу.	2	Перевірка завдання самостійної роботи	5,5
		Змістовий модуль 2. Інноваційні практики та технологічні трансформації візуальних комунікацій				
Згідно розкладу	7	Лекція	Тема 7. Сучасні практики графічного та комунікаційного дизайну: концепції, стратегії й авторські підходи.	2	Перевірка завдання самостійної роботи	5,5

Згідно розкладу	8	Лекція +сем.	Тема 8. Цифрові платформи, мультимедійність та нтерактивність у системі сучасних візуальних комунікацій.	2+2	Перевірка завдання самостійної роботи	5,5
Згідно розкладу	9	Лекція +сем.	Тема 9. Штучний інтелект і генеративні технології: нові можливості та проблеми створення візуального контенту.	2+2	Перевірка завдання самостійної роботи	5,5
Згідно розкладу	10	Лекція	Тема 10. Трансмедійні комунікації та візуальна взаємодія в мережевому й інформаційному середовищі.	2	Перевірка завдання самостійної роботи	5,5
Згідно розкладу	11	Лекція	Тема 11. Методи аналізу та оцінювання ефективності сучасних практик візуальних комунікацій: дослідницькі кейси й перспективи розвитку.	2	Перевірка завдання самостійної роботи	5,5
		Усього:		22 лекц.+ 8 год. сем.= 30 год.		60

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Поточний контроль	0– 7,3
2	Поточний контроль	0– 7,3
3	Поточний контроль	0– 7,3
4	Поточний контроль	0– 7,3
5	Поточний контроль	0– 7,3

6	Поточний контроль	0– 7,3
7	Поточний контроль	0– 7,3
8	Поточний контроль	0– 7,3
9	Поточний контроль	0– 7,3
10	Поточний контроль	0– 7,3
11	Поточний контроль	0– 7,3
	Диф.залік	0–20
	Всього балів	**100**

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали			**Критерії оцінювання**
	0–17	0–20	
A+	10-17	20	Здобувач вищої мистецької освіти в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додатковіматеріали та приклади за темою. Відповів на додаткові питання. Розширив роботу до рівня тез до конференції. Подача акуратна, без помилок
A	15-17	20	Здобувач вищої мистецької освіти в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Подача акуратна, без помилок
A-	11-17	20	Здобувач вищої мистецької освіти в повному обсязі опанував матеріал теми, подача акуратна,без помилок
B	12–17	20	Здобувач вищої мистецької освіти в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробивдекілька незначних помилок
C	8–11	11-17	Здобувач вищої мистецької освіти в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив значніпомилки, є невеликі проблеми з форматуванням
D	4–7	7-17	Здобувач вищої мистецької освіти не в повному обсязі опанував матеріал теми, робота виконана на недостатньому рівні із значними недоліками (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, відсутність творчого підходу тощо), наявні проблеми з форматуванням
E	1–3	1–9	Здобувач вищої мистецької освіти в недостатньому обсязі опанував матеріал теми, виконана робота має багато значних недоліків (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, невідповідність завданню, невчасна подача виконаної роботи, неохайність подання тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність здобувача вищої мистецької освіти та власні досягнення у підготовці завдань самостійної роботи.. Максимальна кількість балів: 2.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Розширений список літератури наведено уметодичних матеріалах. Також на заняттяхвикладач може порекомендувати додаткові джерела інформації.

Основна

Алфьорова З. І. & Первишева І. Б. (2026). Ефект «тимчасової імерсивності» в контексті проявів темпоральності трансмедійних практик сучасної аудіовізуальної сфери / О.В. Культура України, (92), 64–73. https://doi.org/10.31516/2410-5325.092.07

Алфьорова, З. І., & Первишева, І. Б. (2025). Трансмедійність у сучасних креативних індустріях: основні аспекти формування. Культура України, (90), 79–89. https://doi.org/10.31516/2410-5325.090.09

Денисюк, Ж. (2023). Візуальні комунікативні практики в контексті розвитку креативних індустрій. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, (3). https://doi.org/10.32461/2226-3209.3.2023.289769

Нові підходи до змісту дисципліни «Візуальні комунікації» в підготовці графічних дизайнерів. (2022). Культура і сучасність, (2). https://doi.org/10.32461/2226-0285.2.2022.270557

Скляренко, Н. В. (2023). Візуальні комунікації в дизайні: динамічні концепції сталого розвитку.

Eriksson, Y., & Göthlund, A. (2023). Foundations of visual communication: How visuals appear in daily life. Routledge. https://www.routledge.com/Foundations-of-Visual-Communication-How-Visuals-Appear-in-Daily-Life/Eriksson-Gothlund/p/book/9780367769635

Mirzoeff, N. (2023). An introduction to visual culture (3rd ed.). Routledge.

Voelker, U., & Schmitz, M. (2024). How communication design works: Principles, inspirations & challenges. Verlag Niggli.

Допоміжна література

Бердинських, С., Яковлєв, М., Колосніченко, О., & Пашкевич, К. (2023). Об'єктивні та емоційні властивості сучасної візуалізації в дизайн-проєктуванні. Art and Design. https://art-design.com.ua/uk/journals/tom-6-1-2023/ob-yektivni-ta-emotsiyni-vlastivosti-suchasnoyi-vizualizatsiyi-v-dizayn-proyektuvanni

Стрижова, О., & Базилюк, Е. (2023). Дослідження можливостей використання штучного інтелекту у візуальному та комунікативному видах генеративного дизайну. Вісник Хмельницького національного університету, (4), 307–309. https://doi.org/10.31891/2307-5732-2023-323-4-307-309

Яковець, І., Чепелюк, О., Луговський, О., & Чугай, Н. (2023). Візуально-інформаційні комунікації інклюзивного середовища: дизайн-освітній наратив. Art and Design. https://art-design.com.ua/uk/journals/tom-6-2-2023/vizualno-informatsiyni-komunikatsiyi-inklyuzivnogo-seredovishcha-dizayn-osvitniy-narativ

Ertan, İ. F., & Şahin Çeken, K. (2023). Generative artificial intelligence and visual communication: A systematic review of transformations in image production, audience reception, and meaning-making in digital media. Review of Communication Research, 11. https://doi.org/10.52152/RCR.V11.39

Matthews, B., Shannon, B., & Roxburgh, M. (2023). Destroy all humans: The dematerialisation of the designer in an age of automation and its impact on graphic design—A literature review. International Journal of Art & Design Education, 42(3), 367–383. https://doi.org/10.1111/jade.12460

Yin, H., Zhang, Z., & Liu, Y. (2023). The exploration of integrating the Midjourney artificial intelligence generated content tool into design systems to direct designers towards future-oriented innovation. Systems, 11(12), Article 566. https://doi.org/10.3390/systems11120566

The application and impact of artificial intelligence technology in graphic design: A critical interpretive synthesis. (2024). Heliyon, 10(21), Article e40037. https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2024.e40037